

a.d.j.a.

4 augustus 1956.

KHd 351353.
1.

Panorama B.V.D.
1c halfgaan 1956

2.1
01.155.4

UITGEBOKT

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernevens het gebruikelijk overzicht aan te bieden, werkzaamheden van deze Dienst betreffende.

Het Hoofd van de Dienst,

Aan: Zijne Excellentie
de Minister van Binnenlandse Zaken
's-GRAVENHAGE.

Mr. L. Einthoven.

1956/I

Communistische Partij Nederland (C.P.N.)

Brandpunten in de observatie en de rapportage in het afgelopen halfjaar waren de verkiezingsactiviteit van de C.P.N. en de reacties van de partij op het 20e Partijcongres van de C.P.S.U. en de daarna gevolgde ontwikkeling van de destalinisatie.

De laatste kwestie ging vooral spelen na de publicaties in de Westerse pers op 17 maart 1956 over de door Chroestajew op de laatste dag van het Congres van de C.P.S.U. gehouden geheime rede.

Daarvoor was de C.P.N. nog geheel in beslag genomen door de verbetering van de partij-organisatie en de voorbereiding van de verkiezingscampagne. Deze aangelegenheden werden ter sprake gebracht resp. op de in januari en februari 1956 gehouden partijbestuurszittingen.

Vastgesteld kon worden dat de C.P.N.-leiding door de ontwikkeling na het 20e Congres van de C.P.S.U. volledig werd verrast. Paul de Groot die het congres in Moskou heeft bijgewoond, bleek bij terugkomst niet op de hoogte te zijn van het feit dat door Chroestajew - in de bekende geheime zitting - vergaande onthullingen over Stalin waren gedaan. Zulks is onder meer ook gebleken uit de Groot's artikel over het 20e congres dat, juist op de datum van de onthullingen over de Chroestajew-rede - op de 17e maart - gepubliceerd, nog vol lof is over de Stalin-figuur. Daartoe gedwongen door de onzekerheid in eigen rijen kwam de C.P.N.-leiding er uiteindelijk in begin april 1956 toe een standpunt ten aanzien van de gebeurtenissen in de communistische wereld met betrekking tot de destalinisatie in te nemen. Zulks geschiedde in een resolutie opgesteld na de van 8 t/m 10 april gehouden zitting van het Partijbestuur.

Nieuwe verwarring bleek in de communistische geleerden toegevoerd door de publicatie van de tekst van de Chroestajew-rede door het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken. Na aanvankelijk in begin juni deze publicatie te hebben gebrandmerkt als een vervalsing, gaf de partijleiding later, na de reacties van de Italiaanse en de Franse partij, te kennen deze versie nu serieus te nemen.

Op de van 23 t/m 25 juni gehouden partijbestuurszitting kwam het voor de C.P.N. teleurstellende resultaat van de tweede Kamerverkiezingen op 13 juni 1956 ter sprake.

Daarop kwam ook duidelijk naar voren dat een langer vasthouden aan de stellingname ten aanzien van de Stalin-affaire vastgelegd in de resolutie van het partijbestuur van 10 april 1956 niet langer mogelijk was en in dit licht moet het besluit worden gezien om in het najaar een buiten gewoon partijecongres te houden, waar naast de grote veranderingen in verband met het 20e congres de werkwijze van de communistische partij aan de orde zal komen en verder een nieuw partijbestuur zal worden verkozen. Alle waarschuwingen duiden erop dat de C.P.N. zich in grote moeilijkheden bevindt en dat zelfs van een interne crisis in de partij kan worden gesproken.

De verkregen gegevens geven ook steun aan een gereso-
neerd mogelijkheid van ingrijpende veranderingen in de
structuur van de partij en in de samenstelling van het
partijbestuur.

Het is opgevallen, dat in de door Paul de Groot
op de jongste partijbestuurszitting gehouden inleiding
de zaak van de na de oorlog opgerichte "Vrienden van de
Eerheid" weer naar voren werd gehaald. Dit zou er op
kunnen duiden, dat Paul de Groot speelt met de gedachte
de partij te hervormen in de geest van genoemde vereni-
ging.

Ook hebben de waarnemingen tot de verwachting ge-
leid dat de positie van de I.V.C., die de partij reeds
lang een blok aan het been moet zijn opnieuw zal worden
besien, waarbij ook gerekend wordt met de mogelijkheid
van een besluit om de S.V.C. van het toneel te doen ver-
dwijzen.

Uit de vernoemde door Paul de Groot gehouden inlei-
ding is al afgeleid, dat hij - in het bewustzijn dat
Nochou het krachtcentrum van het wereldcommunisme is en
blijft, - niet bereid is of zal zijn een zodanige af-
stand van de handelingen van de Sovjet-Russische partij-
leiders te nemen als bijv. door Togliatti is geschied.

Conform de aanwijzingen door het 20e partijcongres
van de C.P.S.U. gegeven ten aanzien van het zoeken van
samenwerking met de socialisten is de C.P.S.-leiding
overgegaan tot het aanknopen van een gesprek met de nog
voor kort door haar verketterde Socialistische Unie.
Dit gesprek heeft geleid tot een bestand tussen beide
partijen, waartegen de afdeling Amsterdam van de Socia-
listische Unie zich heeft verzet. Veel om het lijf
heeft het niet, want ontvangen recente gegevens hebben
uitgewezen, dat het ledental der Socialistische Unie
niet meer dan omstreeks 100 bedraagt.

Het is duidelijk gebleken dat de Stalin-affaire
een meer medelinge invloed heeft uitgeoefend op de acti-
viteiten van de partij tijdens de verkiezingscampagne.
Pogingen van de partijleiding zijn onderkend om de ont-
stane impasse te overwinnen door een grote agitatiecam-
pagne tegen de "K.V.P.-terreur" te beginnen.

Werkorganisatie

De rechtskoers van de communistische partij vond
uiteraard duidelijke doorwerking in de hulporganisaties.
In het algemeen kon een neiging tot samenwerking met
andersdenkenden worden geconstateerd, welke niet alleen
tot uiting kwam in de gezatigde toon, maar ook - met na-
me in de vakbeweging - in het aanpassen van de eigen
wensen aan die van de niet-communisten.

Vereniging "Nederland-H.S.S.S."

De regering werd op de hoogte gesteld met het ge-
voelen van onbehagen onder de hoofdbestuurders van de
vereniging in verband met het Russische streven naar
culturele en andere contacten met Nederland van meer
officiële aard dan

De waarsaming van de actiegroep "Dat Nooit Meer" leidde tot de constatering van een omschakeling tot de "Actiegroep voor Europese Veiligheid" als gevolg van de slechte financiële situatie, waarin "Dat Nooit Meer" verkeerde, terwijl voorts een argument zal zijn geweest, dat de strijd tegen de Duitse herbe wapening na de totstandkoming van de accorden van Londen en Parijs geen zin meer actueel was.

De regering werd in kennis gesteld met het feit dat tengevolge van het optreden van enige figuren uit de Nederlandse Vrederaad te Utrecht werd opgericht het comité "Stopzetting Atoomproeven", waarin een aantal vooraanstaande intellectuelen zitting nam. Enige tijd later ontstond een comité van theologen, met ongeveer gelijk gericht doel. In dit comité namen vele personen zitting, die reeds instemming hadden betuigd met het streven van het comité "Stopzetting Atoomproeven". In beide comité's kon de deelneming worden geconstateerd van persoonlijkheden wier politieke betrouwbaarheid buiten alle twijfel staat.

Jugendbeweging

Bekend werd het program van de "Internationale Union of Students" voor 1956, opgesteld tijdens de zitting van het Uitvoerend Comité van deze organisatie in januari 1956. Het behelste voornamelijk bevordering van de eenheid onder studenten, in het kader waarvan een aantal conferenties werd aangekondigd. De Wereldfederatie van Democratische Jeugd heeft een comité opgericht voor de "Zomer van Vriendschap". Dit plan voorziet in een aantal internationale kampen en trektochten, waarvan voor het A.N.J.V. de Rijavaart (11 - 19 augustus 1956) wel de belangrijkste is. Tevens werd de Regering geïnformeerd over de W.F.D.J.-enquête "Jeugd en ontwapening" die eveneens bedoeld is als uitgangspunt voor de eenheid van actie en ter sprake zal komen in bovenvermelde kampen.

"Verenigd Verzet 1940 - 1945"

De herdenking van de bevrijding der gevangenen van het Duitse concentratiekamp te Buchenwald werd dezerzijds geobserveerd. De Regering werd bericht gezonden van de oprichting van een "Buchenwald-vriendenkring". In het aanbevelingscomité, opgericht ter gelegenheid van de Buchenwaldherdenking, had een aantal niet-communistisch georiënteerde

personen zitting genomen.

In enige plaatsen werden pogingen ondernomen om de vereniging nieuw leven in te blazen door oprichting van nieuwe afdelingen.

Tot op heden hebben voor zover bekend deze pogingen nog niet tot succes geleid.

Diversen

In het voorjaar van 1956 werd het comité "Nederland-Hongarije" gevormd, in navolging van het in 1955 opgerichte comité "Nederland-Roemenië". De eerste daad van het nieuwe comité was de inrichting van een tentoonstelling van Hongaarse kunst te Amsterdam.

Daarnaast heeft de partij het initiatief genomen tot de formering van een comité "Nederland-D.D.R." (Duitse Democratische Republiek). Bij de totstandkoming van dit comité zijn blijkbaar nog enige moeilijkheden te overwinnen, daar van activiteit nog niet is gebleken.

De Regering werd over het ontstaan van beide nieuwe organisaties ingelicht.

Vakbeweging

Speciaal op het terrein van de vakbeweging bleek de eenheid van actie een van de voornaamste doelen, welke werden nagestreefd.

Dit kwam ten duidelijkste tot uiting gedurende het E.V.C.-congres van 20 - 22 januari 1956 te Amsterdam, alwaar o.m. door de inleider werd verwezen naar de organisatie van de Engelse - niet communistische - vakbeweging, waarin ook de meeste communisten zijn georganiseerd. Bovendien bleek kort na het congres, dat de E.V.C. grote scepselheid betraschte bij het vast stellen van haar wensen op het gebied van de lonen. Men nam liever de eisen van de erkende vakorganisaties over dan door een star vasthouden aan eigen normen bij voorbaat een mislukking uit te lokken.

Een rapport werd opgesteld over pogingen van het E.V.C.-secretariaat en het bestuur van de door communisten overheerste organisatie voor P.F.F.-personeel "Ons Belang" tot nauwer contact met de communistische vakcentrale te bewegen.

Ten aanzien van de loonstrijd werd aandacht geschonken aan de landelijke conferentie van P.F.F.-chauffeurs d.d. 14 april 1956, georganiseerd door "Ons Belang", een landelijke loonconferentie van de Bond van Nederlands Overheidspersoneel (B.N.O.P.) van 12 mei 1956 alsmede aan de stakingen van schoonsmakers en van chauffeurs te Amsterdam. Tevens werd het verloop gevolgd van de recente stakingsactie der

houwvakarbeiders voor uitbetaling van de 5 en 6%, waarin ook de B.V.C. een aandeel had.

In deze periode werd nog een situatieschets gegeven van de B.V.C. en de daarbij aangesloten bonden in de hoofdstad des lands.

Thans is de bespreking betreffende samenwerking tussen het O.V.B. en de O.S.N./B.V.C. onderwerp van nauwgezette observatie. Deze bespreking valt in een periode waarin de communisten duidelijk is geworden, dat een rechtstreekse benadering van het N.V.V., gezien de mislukking van pogingen daartoe, onmogelijk is.

Op internationaal gebied werd het verloop gevolgd van de Europese Conferentie voor een 40-urige werkweek, gehouden te Turijn op 14 en 15 april j.l. Officieel ging deze uit van de bestuursraad van de Olivetti-fabriek aldaar, doch in werken was het N.V.V. de initiatiefnemer.

Overig links-socialisme

Revolutionair Communistische Partij (R.C.P.)

Aandacht werd besteed aan het blaadje "Perspectief" dat destijds werd opgericht door leden van de officieel opgeheven, doch heimelijk voortbestaande R.C.P., met het oogmerk de Trotskistische ideologie te verbreiden onder leden van de P.V.d.A. In de eerste jaargang van het blad was nimmer iets van bovengenoemde opzet naar voren gekomen, doch in het begin van de 2e jaargang, in maart 1956, werden in enkele artikelen uitlatingen in de geest van Trotsky's leer opgemerkt.

Vastgesteld kan worden, dat voornoemde R.C.P. leden zich nog steeds vastgesteld hebben in belangrijke functies van het Sociaal Democratisch Centrum, een groep van linkervleugel-opponenten in de P.V.d.A.

Het blad "Perspectief" is het officiële orgaan van deze van huis uit niet Trotskistische groepering geworden. De invloed, welke de R.C.P., in feite nog steeds de Nederlandse sectie van de 4e Internationale, op deze wijze uitoefent moet weliswaar niet worden overrasket, doch is in ieder geval wel de moeite van het observeren waard.

ANARCHISTEN

Berichten werden ontvangen over een herlevend eenheidsstreven in de versplinterde anarchistische beweging in Nederland. Dit verschijnsel werd in de loop der jaren telkensmalen waargenomen, doch heeft

nimmer een blijvend resultaat gehad. In de verslagperiode voerden de Federatie van Vrije Socialistten, de anarchistische groep rondom het blad "De Vrije Socialist" en die rondom het blad "Vrijheid" besprekingen, die naar kon worden vastgesteld reeds enig resultaat opleverden. Tot een fusie is het echter nog niet gekomen.

NEUTRALISME EN PACIFISME

De Derde Weg

Veel aandacht werd het eerste halfjaar besteed aan meldingen omtrent contacten tussen de Vredesbeweging "De Derde Weg" en de Nederlandse Vredesraad. Vrij zeker hebben functionarissen van laatstgenoemde organisatie een aantal malen deel genomen aan besprekingen in kaderverband van "De Derde Weg". Resultaten in die zin, dat "De Derde Weg" op enigerelei wijze in contact met de Vredesraad zou zijn geraakt, werden, voorzover kon worden nagegaan, niet geboekt. Er zijn aanwijzingen verkregen, dat "De Derde Weg" geen verdere samenwerking wil, terwijl de Vredesraad hiertoe nog steeds bereid zou zijn.

RECHTS EXTREMISME

Bij de observatie van de in 1955 opgerichte Nederlandse Conservatieve Partij kon worden vastgesteld, dat de leider F.J. GALLIARD een reis naar Duitsland had gemaakt en daar contact op te nemen met politieke figuren en groot-industrieel, van wie hij hoopte financiële steun te krijgen. Als tegesprekatie pleitte Galliard in het N.O.F. partijorgaan "De Brug" voor vrijlating van de in Breda gevangen gehouden Duitse oorlogsmisdadigers. Niet kon worden vastgesteld of inderdaad steun werd ontvangen. Anderszide werd aandacht gevuld hoe de N.C.F. deelnam aan van meer dan één zijde ondernomen pogingen tot coördinatie der rechtse groeperingen in Nederland teneinde bij de Tweede Kamerverkiezingen één front te kunnen vormen. Het werd al spoedig duidelijk, dat ook oud-politieke delinquenten hierbij een rol trachten te spelen. Galliard slongde er uiteindelijk in een aantal personen uit enkele organisaties als bijv. de voormalige Katholieke Nationale Partij, de Middenstand partij, de Vereniging van Indische Nederlanders en uit enkele bevolkingsgroepen, als de oud politieke delinquenten en de uit Indonesië gerepatriseerden op één lijst bijeen te brengen, waarmee onder de naam Nederlandse Oppositie Unie (N.O.U.) aan de verkiezingen werd deelgenomen. (De partij behaalde 1/5 van de kiesdeler).

Het Ministerie van O.K. en V. werd erop op-
merkzaam gemaakt dat een der H.O.U.-candidaten,
als oud politiek delinquent uit de kiesrechten was
ontzet, in welk feit de Minister aanleiding vond
de aan de H.O.U. gedane toezegging inzake radio-
zendtijd voor propaganda-doelinden te herroepen.

Het grote aandacht werd het contact tussen de
H.O.U. en Paul van Tienen gevolgd. Laatstgenoemde
maakte in zijn sociaal weekblad aanvallend enige-
sins bedekt, doch naderhand openlijk propaganda
voor de H.O.U. onder zijn geestverwanten. Gecon-
stateerd kon worden, dat Van Tienen bij zijn poli-
tieke activiteiten achter de schermen geadviseerd
en min of meer geleid wordt door een groep top-fi-
guren uit de oude-N.S.B. Ook P.J. Galliard liet
zich, naar kon worden vastgesteld, door deze groep
van advies dienen bij het opstellen van een begin-
selprogramma voor de H.O.U.

Het Sociaal Weekblad (uitgave Paul van Tienen)
gaf een speciaal nummer uit, gewijd aan Ir.A.A.
Mussert, in verband met het feit dat deze 10 jaar
geleden werd terechtgesteld. In dit nummer werd
opgeroepen tot het bijeenbrengen van de gelden,
benodigd voor de uitgave in druk van het zgn.
Politieke Testament van Mussert, een in diens
laatste dagen geschreven verantwoording over zijn
houding tijdens de bezetting.

De HINAG, de hulp en steunorganisatie van
oud-politieke delinquenten heeft zich in deze
verslagperiode afzijdig gehouden van de politiek.
Wel werd contact onderhouden met de Duitse organi-
satie van oud-SS-ers, de Hieg, in samenwerking
waarvan zelfs een bijeenkomst te Bentheim werd be-
legd. Dat hierbij andere belangen voorstelen, dan
het verkrijgen van lichtevingen ontrent in de oor-
log vermistte soldaten, kon niet worden geconsta-
teerd.

Voortsdurend bleef de aandacht gevestigd op
de reacties in rechtse kringen op de Jungeschlager-
affaire, doch aanwijzingen dat in geneerde kringen
onwettige acties werden voorbereid, werden niet
verkregen.

NEDERLANDSE

De observatie van Nederlanders, die een be-
zoek brachten aan landen achter het IJzeren Ger-
dijn, werd zoveel mogelijk voortgezet. Het steeds
toesnelend getal dier bezoekers, onder wie zich
tegenwoordig een groeiend aantal toeristen bevin-
den, ontrent wier antecedenten veelal geen of wei-
nig gegevens bekend zijn, stelt de Dienst voor
onoverkenelijke moeilijkheden. Van een observatie
in de vroeger gebruikelijke zin is dan ook geen
sprake meer.

Sedert enige maanden wordt een systematische studie gemaakt van de bij de dienst aanwezige gegevens betreffende communistische activiteiten in vroegere jaren onder leerlingen van instellingen voor middelbaar onderwijs, en aan de hand daarvan via gevolgd academische studies zo mogelijk tot de ontdekking van opklimmende lijnen tot een functionaris van de partij of een subversieve opdracht te komen wanneer eenmaal beland op een kwetsbare plaats in het overheidsapparaat of het economische bestel.

Opgemerkt werd, dat de fel-nationalistische Surinamers te Amsterdam, in het bijzonder de leiders der vereniging "One Suriname", afwijzend blijven staan tegenover het Statuut van het Koninkrijk en blijven ontkennen, dat Suriname een zelfbesturend gebied is. Aan deze en dergelijke gevoelens werd bij voortdurende uiting gegeven in het blad dier vereniging "de Koerier". In het jongste nummer van het blad werd een ere-salut gebracht aan het Algerijase volk, dat bezig was zich met geweld los te maken van Frankrijk. Mede uit dien hoofde waren en blijven enkele Surinaamse verenigingen en enige individuele Surinamers objecten van belangstelling.

VERBODLIJKE

In de afgelopen periode werd wederom een uitbreiding van het aantal personeelsleden van de Russische Ambassade en de Russische Handelsdelegatie geconstateerd, waarbij het de aandacht heeft getrokken, dat door de tewerkstelling van een Landbouwråd bij de Russische Ambassade en een Intourist-vertegenwoordiger bij de Handelsvertegenwoordiging (dese sal echter kantoor houden te 's-Gravenhage) in feite twee nieuwe functies werden gecreëerd.

De Landbouwråd, bekend bioloog in de S.U. heeft al van diverse activiteiten doen blijken. Hij vergezelde de ons land bezoekende sierteelt- en landbouwdelegaties op hun tochten door ons land, nam contact op met de verschillende in ons land gevestigde research-instellingen op het gebied van landbouw en veeteelt en bereidde de komst naar Nederland voor van een aantal delegaties bestaande uit Russische experts op dese gebieden.

Ook op ander gebied kon wederom een verhoogde activiteit van de zijde van de Sowjet-vertegenwoordiging worden waargenomen. Contacten werden gelegd of onderhouden met diverse overheids- en wetenschappelijke instellingen, ten dele dienende ter voorbereiding of afwikkeling van bezoeken aan ons land van

Sowjet-delegaties in verband met internationale conferenties, ten dele - naar aangenaam mag worden - ten dele hobbende om op andere wijze moeilijk of in het geheel niet te verkrijgen inlichtingen in te winnen.

Aan de hand van bij vroegere bezoeken van Sowjet-delegaties gebleken activiteiten werden ook de activiteiten van het steeds toenemend aantal van dergelijke delegaties (in 1955: 3, in 1956: 22 en thans van 1 januari tot en met 21 juni 1956 reeds 18), in een observatie betrokken. /voorzover mogelijk

Door de veelheid moest deze observatie al tot een minimum beperkt blijven. Daarnaast kwam een in vergelijking met vroegere overeenkomstige perioden toenemend aantal handelsexperts en voor het eerst een aasnaal bezoek van Russische toeristen vrijwel geheel buiten elke observatie te vallen.

Het aantal bezoeken over en weer blijft toenemen. Van Russische zijde bleek te worden aangedrongen op de ontvangst in Nederland van delegaties ter bestudering van een reeks van de meest uiteenlopende onderwerpen, terwijl door de bemoeiingen van de aan de Russische Ambassade verbonden pers-attaché's een aantal journalisten van voornaamstaande Nederlandse dag- en weekbladen werd uitgenodigd voor een bezoek aan de Sowjet-Unie, welk bezoek eind juli een aanvang heeft genomen.

Geconstateerd werd, dat door enkele personeelsleden van de Russische Ambassade sportbijeenkomsten met Nederlandse clubs werden georganiseerd, waarbij het opviel, dat van Russische zijde steeds gepoogd werd tot dergelijke sportieve ontmoetingen te komen met sportclubs van bedrijven, waarvoor ook in ander verband de belangstelling der Russen reeds was gebleken.

Een verhoogde activiteit kon worden geconstateerd van de Hongaarse, Tsjechische en Poolse legaties. Los van de reeds bestaande vriendschapsverenigingen als "Nederland-Hongarije" enz. kregen comités tot stand ter bevordering van de culturele betrekkingen van die landen en Nederland, waarbij van de kant van de legaties op behoorlijke wijze wordt opgetreden, kennelijk om een neutraal aanzien in gang te doen vinden.

De repatriëringsactiviteit der IJzeren Gordijlanden werd in het afgelopen halfjaar voortgezet. Er vertrokken 11 Russische vrouwen met hun Nederlandse echtgenoten en kinderen (26) naar de Sowjet-Unie. Voorts vertrok daaraan een Nederlander en zich bij zijn reeds in Rusland wonende gezin te voegen en nog twee personen van Russische nationaliteit van wie één vrouw, wier echtgenoot nog hier te lande verblijft.

Aan de andere kant is het opgevallen, dat men in deze landen thans wat speeler is geworden met het verlenen van toestemming aan daar gevestigde personen tot

het brengen van bezoeken aan familieleden in westerse landen.

Op grond van rapporten van buitenlandse zusterdiensten over een geconstateerde grote activiteit van de inlichtingendiensten van de satellietstaten werd ook hier te lande de observatie van de satellietlegaties opnieuw systematisch opgeset ter verkenning van de terreinen waar zij mogelijk subversieve activiteiten ontplooiën. Daarnaast werd bijzonder veel aandacht besteed aan uit deze staten afkomstige reizigers, onder wie zich - volgens buitenlandse berichten - diverse personen zouden bevinden, die onder een geen enkel wantrouwen wekkende hoedanigheid Nederland binnenkomen, doch in werkelijkheid agenten of zelfs functionarissen van inlichtingendiensten zijn.

Ontrent het reeds eerder vermeldde geval van spionage met betrekking tot een Nederlands legeronderdeel, dat in West-Duitsland aan oefeningen deelnam, is bij voortgeset onderzoek komen vast te staan, dat hier gehandeld was in opdracht van een functionaris van een in Oost-Duitsland zetelend onderdeel van een Sowjetrussische inlichtingendienst.

Aan de hand van ook in ander verband verkregen gegevens, kon de conclusie worden getrokken, dat gerekend moet worden met de mogelijkheid, dat Nederland en Duitsland door de Russische en Oostduitse inlichtingendiensten als één aaneengesloten operatiegebied worden beschouwd. Dit heeft nog eens het belang geaccentueerd van kennisgeving van in West-Duitsland plaats gehad hebbende spionage-affaires voor de onderkenning van in Nederland door agenten van Russische of Oostduitse inlichtingendiensten bedreven of bedreven wordende activiteit.

De samenwerking met de Franse zusterdienst leidde in de afgelopen periode tot maatregelen en hier te lande verblijvende Algerijnen in een actieve observatie te betrekken op grond van de mogelijkheid van de verplaatsing van hun activiteiten naar Nederland.

Naar aanleiding van mededelingen van verschillende afvallig geworden Russische agenten, dat de Russische inlichtingendiensten zouden zijn teruggekeerd tot de oude beproefde methoden van vóór 1940, is een begin gemaakt met een vergelijkende studie van door de Russische inlichtingendiensten in de jaren 1930 tot 1940 bij hun operaties gevolgde methodes en die welke de laatste 10 jaren aan het licht zijn gekomen.

Bij de observering van de communistische groepering van Indonesiërs hier te lande, de Perhimpunan Indonesia (P.I.), is gebleken, dat de leiding daarvan o.m. met de uitgifte van een manifest de staking heeft gesteund, welke op 11 mei j.l. uitbrak onder het Indonesische personeel van de stoomvaartmaatschappijen "Rotterdam Lloyd" en "Nederland".

Met dit personeel staat de P.I. reeds lang regelmatig in contact, terwijl zij - gelijk ook thans weer kon worden geconstateerd - eveneens relaties onderhoudt zowel met de communistische Bond van Havenarbeiders en Zeevarenden in Indonesië als met de tot de E.V.O. behorende Algemene Bond van Zeevarenden (A.N.B.Z./E.V.O.); de A.N.B.Z./E.V.O. heeft reeds meermalen ontevredenheid onder de Indonesische schepelingen hier te lande gestiauleerd.

De samenwerking op dit gebied bleek ook uit "De Waarheid", waarin aan de vooravond van de opening van een congres van de Indonesische Bond van Havenarbeiders en Zeevarenden te Soerabaja, nog geopperd werd tegen de Nederlandse stoomvaartmaatschappijen door te schrijven, dat de Indonesische schepelingen nog steeds door het Nederlandse kapitaal worden uitgebuit.

Van de P.I. kon overigens in verslagperiode het bijwonen van bijeenkomsten van andere Indonesische verenigingen hier te lande worden geconstateerd, het organiseren van lezingen in eigen kring, waarbij de "Waarheid Filmdienst" een enkele maal medewerking heeft verleend.

Op een enkel geval na is niet gebleken van pogingen van Nederlandse communisten om contacten te zoeken in de Ambonezen-waencorden hier te lande of met daarbuiten wonende Ambonezen.

In verslagperiode is geen enkel geval voorgekomen van terugkeer van Ambonezen naar Indonesië. De R.M.S.-leiders en de grote Amboneze organisatie R.P.R.M.S. verzetten zich regelmatig tegen repatriëring, omdat deze afbreuk zou doen aan de verwezenlijking van een vrije Republiek der Zuid-Molukken. Ook is daadwerkelijk verzet tegen andere regeringsmaatregelen voorgekomen.

De voorlichtingsdienst der "R.M.S.-Regering" te Rotterdam stelde een brochure samen van foto-reproducties welke een beeld geven van de samenwerking tussen Sukarno en de Japanners gedurende de laatste wereldoorlog, welke fotoreportage in de U.S.A. werd verspreid tijdens het bezoek van de Indonesische president aldaar.

Contacten met de Zuid-Molukken vanuit Nederland konden niet worden geconstateerd; op het terrein van de propaganda voor hun strijd tegen de Republiek gaan de R.M.S.-leiders door met de verspreiding van gedrukten, hoofdzakelijk in Amerika.

Bij het observeren van de activiteiten van de vertegenwoordiging der Chinese Volksrepubliek in Nederland, is gebleken dat men alles in het werk stelt om de in Nederland verblijvende Overzee-Chinezen in

een organisatie samen te brengen.

De eerste poging daartoe is min of meer op een mislukking uitgelopen, doordat men blijkbaar niet de juiste leiders voor de in oprichting zijnde nieuwe vereniging van Overzee-Chinezen (de zogenaamde "HUA LIEN HUI") heeft aangezoekt.

De tweede poging om tot meer eenheid te geraken, met name door de reeds lang te Amsterdam bestaande Chinese vereniging "OU HAI" - waartoe tot dusverre alleen streekgenoten uit de Chinese provincie Chekiang konden toetreden - een algemeen karakter te geven door het lidmaatschap open te stellen voor alle in Nederland verblijvende Chinezen, onverschillig uit welke Chinese provincie zij afkomstig zijn, heeft eveneens nog weinig resultaat gehad.

Op 22 juni j.l. zijn op het kantoor van de Chinese Zaakgelastigde een aantal Chinezen, woonachtig in diverse steden, bijeengeroepen, teneinde te komen tot de oprichting van een Comité van voorbereiding voor de herdenking van de Chinese revolutie op 1 oktober a.s.

Tijdens deze bijeenkomst werd tot voorzitter van verengenoemd Comité een figuur gekozen die voor de Chinezen hier te lande blijkbaar meer acceptabel is dan andere eveneens op de nominatie staande en tot dusverre meer op de voorgrond tredende kandidaten.

Het ligt in de bedoeling dat door genoemd Comité na de viering van de 1 oktober-herdenking een nieuwe poging zal worden ondernomen om te komen tot de oprichting van een algemeen vereniging van Overzee-Chinezen. Opgemerkt is, dat, terwijl het voorheen uiterst moeilijk was om kandidaten te vinden voor bestuursfuncties in comité's en verenigingen, thans intena een strijd gaande is om dergelijke functies te bemachtigen.

Tevens kon worden geconstateerd, dat de Chinese vertegenwoordiging, wellicht mede in verband met de hierboven gesignalcerde pogingen om meer eenheid onder de hier te lande verblijvende Overzee-Chinezen te bewerkstelligen, grote soepelheid aan de dag legt bij de behandeling van aangelegenheden Overzee-Chinezen betreffende. Dit blijkt onder meer uit de omstandigheid, dat aan iedere Chinese, die daartoe de wens te kennen geeft, een paspoort wordt uitgereikt; het paspoort van de Chinese Nationalistische regering behoeft daarbij (vooral nog) niet te worden ingeleverd.

ECONOMIE EN FINANCIËN

Ook in het 1e halfjaar van 1956 bleken nog steeds pogingen gedaan te worden goederen van strategische waarde naar Oosteuropese landen te leveren. De uitvoer van koperdraad, dat niet meer op de "verboden lijst" voorkomt, nam grote afmetingen aan.

Van het, reeds in het vorige overzicht genoemde filiaal van de Oostduitse Kamer van Koophandel te Amsterdam is niet veel activiteit uitgegaan. De leider van het filiaal is onlangs wegens ongeschiktheid vervangen.

Aanwijzingen werden verkregen, dat de ambtenaren van de Oostduitse organisaties voor de buitenlandse handel opdracht hebben te trachten voor de Staatssicherheidsdienst contacten te leggen met Nederlandse zakenlieden, die voor hun handel met Oost-Duitsland van de medewerking van deze staathandelsorganisatie afhankelijk zijn.

RADIO

In bovenvermelde periode werd regelmatig aandacht besteed aan in Nederland werkende clandestiene radio-zenders. Tweeënveertig van deze, voor omroep- en reclamedoeleinden gebruikte zenders konden door de Bijzondere Radiodienst der F.T.T. worden opgespoord en in beslag genomen. In geen der gevallen waren politieke beweegredenen in het spel.

PREVENTIEVE BEVEILIGING

De "Werkgroep Natobeveiliging", bestaande uit vertegenwoordigers van de B.V.D. en de militaire inlichtingendiensten kwam geregeld bijeen voor haar overleg op werkniveau ten doel hebbende de aanpassing van de nationale beveiliging aan de door de Nato gegeven principes en standaarden.

De beveiliging tegen sabotage van een belangrijk aantal bedrijven, die uit hoofde van hun vitaal belang reeds jaren de aandacht hebben, had ook in deze periode de voortdurende zorg. Hoewel meer efficiënte maatregelen zullen kunnen worden getroffen wanneer de "Afdeling Inwendige Veiligheid" tot de vaststelling van een lijst van sleutelpunten zal zijn gekomen, werd al het mogelijke gedaan om een zodanig peil van beveiliging te bereiken, dat indien zich overhoopt een kritieke situatie mocht voordoen, de leiding van deze bedrijven weet wat haar te doen staat.

De besprekingen met de nutsbedrijven in de provincie Noord-Brabant ten doel hebbende te komen tot de opstelling van een plan van beveiliging tegen sabotage in elk der bedrijven werden voortgezet.

Het overleg tusschen met de directie van de Prov. Noord-Brabantsche Electriciteits Maatschappij (P.N.E.M.) heeft inderdaad tot enig resultaat geleid. De

voornaamste problemen vragen echter nog en een oplossing o.a. de bedrijfsbeveiliging welke met de hulp van de politie zal moeten worden georganiseerd, die echter nog geen duidelijke instructies terzake heeft ontvangen. Door het zitting nemen van een vertegenwoordiger van de B.V.W. in de commissie bescherming elektriciteits-, water- en gasbedrijven bestaat de verwachting, dat de nodige coördinatie zal kunnen worden gevonden met de bedrijfsbescherming, van welke coördinatie de uitvoering van fysieke maatregelen tot beveiliging afhankelijk blijft.

Wat de gemeentelijke en particuliere bedrijven in de provincie Noord-Brabant betreft werden na beëindiging van de gehouden onderzoeken maatregelen geadviseerd, waaromtrent nog geen toezegging van uitvoering werd ontvangen. De bezwaren bij deze bedrijven zijn kennelijk van financiële aard. Er werd op aangedrongen althans over te gaan tot de opstelling van een beveiligingsplan in afwachting van de overwinning van reeds geboden financiële bezwaren.

In overleg met de Commissaris der Koningin in de provincie Limburg werd contact opgenomen met de voornaamste openbare nutsbedrijven in deze provincie. Ter inleiding hiervan werd door de afdeling opleiding een lezing gehouden over de bedrijfsbeveiliging in verband met het communisme. Directies van nutsbedrijven, hun meeste medewerkers, alsmede de politie-autoriteiten, wier medewerking bij de beveiliging noodzakelijk is, waren hierbij tegenwoordig.

Voortgegaan werd met de beveiliging tegen spionage van de bij het particuliere bedrijfsleven geplaatste geclassificeerde regeringsoepdrachten.

Op verzoek van het Directoraat Materieel Landmacht werd met het oog op de ontwikkeling van een bepaald project het aantal beveiligde bedrijven met 50 uitgebreid. Voorts werd door genoemd Directoraat bepaald, dat voortaan op de productie van amitie van kracht zullen zijn de bepalingen van het hoofdstuk "Niet geclassificeerde opdrachten" van de Algemene Beveiligingsbepalingen voor Regeringsopdrachten.

Het reeds eerder aangekondigde bezoek van de Amerikaanse Atomic Energy Commission heeft inmiddels plaats gevonden. De leiding van de delegatie beruiste bij de Director of the Division of Security.

Tenslotte de bezoekers een indruk te geven van de methodiek van werken van de afd. beveiliging van deze dienst werd een aantal bezoeken gebracht aan vitale objecten alwaar op advies van deze dienst een beveiligingsregime is ontstaan.

De besprekingen welke op het Ministerie van Buitenlandse Zaken werden gevoerd en waaraan hoofdanbesteders van deze dienst deelnamen hebben ertoe geleid, dat een concept werd opgesteld voor een "Security arrangement" dat zal behoren bij de algemene overeenkomst met de U.S.A. inzake samenwerking op het gebied van vreedzame toepassing van atoomenergie, welke inmiddels tot stand is gekomen.

Als gevolg van de onderhandelingen welke van de zijde van het Reactor Centrum Nederland werden gevoerd met de Stichting F.O.M. (Fundamenteel Onderzoek der Materie) over door de laatste te verrichten wetenschappelijke onderzoekingen, is contact opgenomen met de directie van het Laboratorium voor Massaspectrografie te Amsterdam, teneinde een doeltreffend systeem van beveiliging te kunnen opzetten rond de in dit kader te verrichten werkzaamheden van vertrouwelijke aard.

De in enkele bedrijven door personeel van deze dienst gehouden penetratie-oefeningen, waarbij de beveiligingsdiscipline in het algemeen en de activiteit van het bewakingspersoneel in het bijzonder op de proef werden gesteld, hebben ertoe bijgedragen het in de beveiligde afdelen werkzaam personeel te activeren. In sommige gevallen gaven de resultaten aanleiding tot het aanbrengen van verbeteringen in of aanvulling op het bestaande beveiligingssysteem.

In de vorige verslagperiode werd melding gemaakt van deelname op internationaal niveau aan overleg met betrekking tot de opstelling van beveiligingsvoorschriften voor de West-Europese Unie. Bedoelde beveiligingsvoorschriften voor de W.E.U. zijn inmiddels van kracht geworden. Op vele punten bestaat grote overeenkomst met de desbetreffende Nato-bepalingen. Zekere specifieke verschillen tussen de W.E.U. en de Nato-structuur zullen echter waarschijnlijk tot gevolg hebben, dat een gedeelte der W.E.U.-materie een aparte beveiligings-systeem zal vergen.

De omvang van dit probleem is nog niet geheel vastgesteld. In de eerstkomende maanden wordt verwacht dat dit zal geschieden, zodat dan tevens kan worden bepaald in welke mate het internationale security-beleid van de W.E.U. gekoppeld kan worden aan dat van de Nato en welk gedeelte als separate W.E.U.-aangelegenheid zal resteren. Zowel met het Ministerie van Buitenlandse Zaken als de militaire zusterdiensten is nauw overleg gaande.

Ten aanzien van de Nato-beveiliging zalve wordt vermeld, dat de zeer gecompliceerde problematiek op het terrein van de gemeenschappelijke beveiliging der z.g. infrastructuur-projecten onderwerp van langdurige besprekingen is geweest. Hoewel een zekere mate van overeenstemming is bereikt laat het zich aanzien, dat internationaal andere richtlijnen zullen moeten ontstaan wil men tot een redelijke beveiliging van deze voor de tegenstander zo belangwekkende materie geraken. De moeilijkheden vóórien voorspellig voort uit het ontbreken van voldoende industriële beveiligings methodiek in meerdere Natolanden. Dit gebrek aan evenwicht kan slechts worden opgeheven door Internationaal aanvaarde criteria op industrieel beveiligingsgebied. Desersijds is een voorstel in deze richting gedaan.

EXPLOITATIE BUITENLAND

De verbindingen met de overeenkomstige buitenlandse austerdiensten werden in verslagperiode op de gebruikelijke wijze onderhouden. De in het vorige verslag vermelde rechtstreeks verbinding met Zuid-Afrika kwam in het begin van 1956 tot stand; reeds verschillen de malen werden inlichtingen over Nederlanders, die naar Zuid-Afrika geëmigreerd zijn en thans aldaar voor een aanstelling bij een beveiligd bedrijf in aanmerking komen, verstrekt, terwijl uit Zuid-Afrika inlichtingen werden ontvangen over Nederlanders, die naar Nederland terugkeerden.

De stroom van buitenlandse communisten, die Nederland in transitie passeert op weg naar landen achter het IJzeren Gordijn gaat onverminderd voort; van hun doorreis wordt aan de betrokken austerdienst geregeld mededeling gedaan. Naast het verschijnsel van de visa op een los stuk papier en niet in het paspoort, werd in verslagperiode enige malen geconstateerd, dat betrokkenen geen enkel visum bezaten, maar desondanks achter het IJzeren Gordijn werden geaccepteerd. Slechts het feit, dat zij hier te lande in een vliegtuig, dat hen daarheen zou voeren, stapten was er de oorzaak van, dat van hun reis naar landen achter het IJzeren Gordijn bleek.

Het aantal bezoekers uit landen achter het IJzeren Gordijn aan Nederland neemt nog steeds in omvang toe; deze omvang beperkte zich niet tot zakenlieden, bezoekers van wetenschappelijke congressen, kunst- en sportgezelschappen en dergelijke, maar ook het aantal

personen, dat voor familiebezoek (voornamelijk Polen, Tsjecho's, Hongaren en Oost-Duitsers) of toerisme naar Nederland kwam of komt vermoedert voortdurend. Met de Engelse-, Belgische- en Franse zusterdienst worden entrent deze bezoekers steeds alle beschikbare gegevens uitgewisseld.

Van de Duitse zusterdienst, die zich nog steeds in opbouw bevindt, naar waarvan verwacht mag worden, dat zich na de moeilijkheden met de leiding thans onder nieuwe leiding die onlangs een bezoek aan deze Dienst bracht, een mogelijkheid tot uitbouw en stabilisatie zal voordoen, werd een zeer uitvoerige en gedegen studie ontvangen over de activiteiten van de Russische- en satellietinlichtingendiensten in West-Duitsland in de afgelopen jaren.

In mei j.l. werd deelgenomen aan de halfjaarlijkse vergadering van het "Special Committee" van de bij de NAVO aangesloten landen. De in vorige verslagperiode uitgesproken verwachting, dat het werk van het Comité zich in de toekomst gunstig zou ontwikkelen, schijnt bewaarheid te worden. De door het Comité aangevangen studie entrent de vraag in hoeverre het communisme in de bij de NAVO aangesloten landen een bedreiging vormt voor ieder der NAVO-landen afzonderlijk en in hoeverre zulks het geval is voor de doelstellingen van de NAVO in het algemeen kwam gereed en zal deszer dagen aan de NAVO-Raad worden aangeboden. Ook een résumé van de door de verschillende landen ingediende rapporten over de Russische- en satelliet repatriëringscampagne kwam vrijwel gereed en zal eveneens binnen afzienbare tijd aan de Raad kunnen worden toegesonden. Het Comité besloot voorts de bovengenoemde studie over het communisme in de NAVO-landen te vervolgen met een studie over de reacties van de nationale communistische partijen en individuele leden op de resultaten van het bekende 20ste Congres van de C.P.S.U., de ontluistering van Stalin en de opheffing van de Kominform. Ook werd besloten dat door elk bij de NAVO aangesloten land gegevens zullen worden verstrekt over de omvang van het bezoek van Russen en satellieten in de laatste jaren aan elk der landen afzonderlijk en over de door deze bezoekers in het Westen tijdens hun bezoek eventueel bedreven subversieve activiteiten, terwijl tevens in studie zal worden genomen de manier waarop in tijden van nood door subversieve activiteit of spionage of sabotage de veiligheid van het transportwezen, de communicatiemiddelen en de overheidsbedrijven in gevaar kan worden gebracht.

Op de eerstvolgende vergadering, die in november a.s. zal plaatsvinden zal dan tevens nader in behandeling worden genomen de reeds aangevangen besprekingen over de gezamenlijke plannen in tijden van nood, ontrent welk onderwerp de Secretaris zich inmiddels bij de militaire autoriteiten zal oriënteren.

AKKOORDTIE BINNENLAND

De verbandingen met de verschillende werknemers- en werkgevers-organisaties ondergingen geen wijziging. Regelmatig werden inlichtingen verstrekt opeens ontwikkelingen, plannen en acties van de communistische partij en haar neven- en mantelorganisaties, onder meer in de vorm van samenvattingen van in "De Waarheid" en andere communistische bladen gegeven beschouwingen.

Bericht werd over communistische propaganda onder de werknemers in verband met de verkiezingen voor de Tweede Kamer alsmede over de talrijke en vaak herhaalde pogingen tot het uitlokken van stakingen, welke pogingen enige malen tot succes van beperkte omvang en korte duur hebben geleid, zoals de stakingen van de vissers in IJmuiden, onder de bouwvakarbeiders in verschillende steden, schoonsmaaksters en taxichauffeurs in Amsterdam.

Ook konden inlichtingen worden verstrekt over het steeds duidelijker wordend streven naar eenheid en het agn. afleggen van het sectarisme, dat - voor wat de vakbeweging betreft - geleid heeft tot een duidelijke verkenning van de mogelijkheid om te komen tot samenwerking dan wel samensmelting van de E.V.C. met het O.V.B.

De aandacht is ook gevestigd op de communistische filmonderneming RADIO WETENLAND NEDERLAND, die dank zij haar handige vermomming herhaalde malen belangstelling weet te wekken ook in niet-communistische kring.

Het contact met de pers werd, zoals gewoonlijk onderhouden via de R.V.B.

In overzichtslijke vorm werden gegevens verstrekt over communistische activiteiten als de Vredesconferentie in Helsinki, het Wereld Jeugd Festival in Warschau.

Voorts vormde het streven om te komen tot een uitgebreidere culturele uitwisseling tussen Nederland en de Sovjet-Unie, Polen, Tsjecho-Slowakije onderwerp van een aan de R.V.B. toegezonden beschouwing.

Het A.N.J.V. leverde stof tot berichtgeving door haar propaganda voor verkorting van de militaire dienstdienst. Voorts werd bericht over de reorganisatie van de Nederlandse Vrederaad op bredere basis, de pogingen om het N.V.B. nieuw leven in te blazen, het stichten van informatiekantoren voor zeelieden, welke in het verleden centra waren van sabotage en spionage.

OPLEIDING

In verslagperiode werden de volgende routine-cursussen gegeven:

1. Twee inleidingscursussen voor lager B.V.D.-personeel (aantal deelnemers 38).
2. Vier basiscursussen van elk 6 weken voor B.V.D. en verbindingen. (aantal deelnemers 71; aantal examen-candidaten 65, van wie er 8 werden afgevoerd).
3. Twee observatiecursussen voor B.V.D. en verbindingen te weten: een cursus "conspiratieve techniek" en een cursus "verzamenen van gegevens". (aantal deelnemers 62; hiervan werden er bij het examen 7 afgevoerd).
4. Voorts werd aan de Luchtmacht de gebruikelijke hulp verleend bij het uitvoeren van het opleidingsprogramma van haar inlichtingen- en veiligheidspersoneel.

ANDERE SAMENKOMSTEN EN VOORDRACHTEN

1. Voor een groot deel van het personeel van de afdeling "verwerving" van de B.V.D. - alsmede voor personeel van de Gemeentepolitie met een bijzondere taak op dit gebied belast - werd een aantal voordrachten gehouden, gevolgd door discussie. De bedoeling van deze samenkomsten was theoretische opvattingen en praktijkervaring aan elkaar te toetsen.
2. Voor hoger personeel van Gemeentepolitie, Rijkspolitie en Koninklijke Marechaussee, dat rechtstreeks of indirect betrokken is bij het inlichtingenwerk werd een serie voordrachten gehouden. Het aantal deelnemers bedroeg 113.
3. Voor een 36-tal hogere functionarissen van diverse bedrijven werd op dezelfde wijze een serie lezingen gehouden, waarbij het accent meer op de beveiliging gelegd werd. Het betrof hier niet slechts het beveiligingspersoneel zelf, maar ook diverse directieleden of hoofden van afdelingen verantwoordelijk voor de beveiliging. Bij deze categorie leek het wekken van belangstelling voor beveiliging, geleid op de huidige politieke en economische situatie, nogal moeilijk. Er was echter veel belangstelling

en bereidheid tot medewerking aan noodzakelijke veiligheidsmaatregelen.

4. Aan de jaarklasse van juist benoemde Attachés van de Nederlandse Buitenlandse Dienst werd een cursus van enkele dagen gegeven. De bedoeling hiervan was vooral belangstelling te wekken voor de rispunten die hun toekomstig werk zouden kunnen krijgen met de interessefeer van de B.V.D. Hiertoe werd vooral gesproken over communisme en intelligencie.
5. In een 18-tal voordrachten werd met betrekking tot diverse instellingen, diensten en bedrijven gepoogd belangstelling te wekken voor het B.V.D.-werk.

In het algemeen bleek in het contact met de buitenwereld de moeilijkheid van het levendig houden van het besef van de noodzakelijkheid van het inlichtingen- en veiligheidswerk.

Naarmate de internationale situatie zich gunstig lijkt te ontwikkelen, de welvaart toeneemt en het communisme in Nederland terugloopt, wordt het moeilijker belangstelling voor het B.V.D.-werk te wekken. Slechts herhaalde voorlichting gebaseerd op duidelijke en juiste gegevens, en paranthoud ten opzichte van activiteiten van Rusland met zijn satellietlanden waaraan subversieve bedoelingen ten grondslag liggen of kunnen liggen, kan het besef van de noodzakelijkheid van afweer in stand houden. Een zeer nauwkeurige bestudering van de ontwikkeling van het internationaal communisme eist voortdurend veel tijd op, nu deze materie zoveel gecompliceerder en door het wegvallen van de scherpe tegenstelling minder doorzichtig is geworden.

CENTRALE DOCUMENTATIE

In verslagperiode vertoende het aantal gegendeerde stukken wederom een stijging namelijk van 24.999 (laatste semester 1955) tot 25.861. Vooral gedurende de verkiezingstijd nam het aantal binnengekomen rapporten toe in verband met door de C.F.N. ontwikkelde activiteiten. Deze toename deed tijdelijk achterstand in de verwerking ontstaan omdat in deze periode ook te kampen viel met ziekte onder het personeel.

Het aantal naslagen - waaronder voor eigen gebruik liep enigzins terug namelijk van gedurende het laatste semester 1955 tot

In de afgelopen maanden werd enige malen voldaan aan verzoeken van gemeentelijke inlichtingendiensten en advies omtrent de inrichting en het beheer van hun archieven. Ook aan een gelijk verzoek van de Spoorweg-recherche te Utrecht kon worden tegemoetgekomen.

Zoals gebruikelijk geworden werden gedurende verslagperiode ook groepen van I.D.-personeel de administratie van deze Dienst getoond, waardoor een beter begrip

voor de verwerking van de toezonden berichten kon worden aangekocht.

Ook intern bij deze Dienst werd in de vorm van lezingen voorlichting gegeven omtrent de opzet van de B.V.D.-administratie.

Door een zorgvuldige aanschaf alsmede door een aantal schenkingen kon de bibliotheek worden verrijkt met een tweehonderdtal boekwerken.

ALGEMEEN ZAKEN

De personeelsterkte nam in de periode van 1 januari 1956 tot ultimo juni 1956 toe van 633 naar 654 man.

Tegenover 47 nieuw aangestelden (17 vrouwen) volgden 22 ontslag aanvragen (14 vrouwen van wie 7 wegens huwelijk).

De werving van vrouwelijk personeel stuit de laatste maanden op nog grotere moeilijkheden dan te voren.

Het aantal rangen bij de B.V.D. is bij beschikking van de Minister van Binnenlandse Zaken d.d. 20 april 1956 Nr. 22002, uitgebreid met die van inspecteur A en B, contactambtenaar A, B en C, instructeur A, B en C en technisch assistent.

De eerste vergadering met de nieuwe commissie van overleg heeft plaatsgevonden. Wegens het ontbreken van voldoende tijd van voorbereiding konden nog geen beslissingen van betekenis worden genomen.

De afbouw van het nieuwe kantoorgebouw verloopt vlot. Uitgebreide voorbereidingen werden getroffen om straks bij het gereed komen van het gebouw de inrichting en de verhuizing in de kortst mogelijke tijd te kunnen doen verlopen. De eisen van security welke aan deze Dienst inhierent zijn spelen ook hier bij een rol en maken de voorbereidingen meerpakkend om daaraan te voldoen.

augustus 1956.